

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

05 вересня 2024 року

Київ

№ 107

Про затвердження Змін до Інструкції з
бухгалтерського обліку операцій із фінансовими
інструментами в банках України

Відповідно до статей 7, 41, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статті 68 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1606/2002 від 19 липня 2002 року про застосування Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, з метою вдосконалення відображення в бухгалтерському обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 21 лютого 2018 року № 14 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту бухгалтерського обліку (Людмила Снігурська) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Ярослава Матузку.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 60

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
05 вересня 2024 року № 107

Зміни до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України

1. У розділі I:

1) у першому реченні підпункту 20 пункту 3 слова “ефективною ставкою” замінити словами “первісною ефективною ставкою відсотка (або відкоригованою на кредитний ризик ефективною ставкою відсотка за придбаними або створеними кредитно-знеціненими фінансовими активами)”;

2) в абзаці четвертому пункту 4 слово “додаток” замінити словом і цифрою “додаток 1”;

3) у другому реченні пункту 13 слово “рахунками” замінити словами і цифрами «рахунком 5105 “Результати коригування вартості фінансових інструментів за операціями з акціонерами” групи рахунків 510 “Результати переоцінки” розділу 51 “Результати переоцінки”»;

4) абзац четвертий пункту 30 після слів “за позабалансовими рахунками” доповнити цифрою та словами «9801 “Документи суб’єктів господарювання за грошовими вимогами до банку, що не виконані банком у зв’язку з діями інших осіб”,».

2. Пункти 65, 66 розділу IX, пункти 77, 78 розділу XIII, пункти 84, 85 розділу XIV, пункт 87 розділу XV, пункт 94 розділу XVIII, пункт 98 розділу XIX, пункт 99 розділу XX доповнити новим абзацом такого змісту:

“За фінансовими активами, що були придбані в акціонерів (власників) не за справедливою вартістю, банк здійснює бухгалтерську проводку відповідно до підпункту 3 пункту 57 розділу VII цієї Інструкції.”.

3. Пункти 123, 124 розділу XXII викласти в такій редакції:

“123. Банк відображає в бухгалтерському обліку погашення боргового фінансового зобов’язання бухгалтерськими проводками, зазначеними в додатку 2 до цієї Інструкції.

124. Банк у разі дострокового погашення фінансового зобов’язання здійснює бухгалтерські проводки, зазначені в додатку 3 до цієї Інструкції.”.

4. У другому реченні підпункту 2 пункту 169 розділу XXVIII слова “наданого зобов’язання”, “надання кредиту” замінити відповідно словами “наданого (отриманого) зобов’язання”, “надання (отримання) кредиту”.

5. Пункт 214 розділу XXXIII викласти в такій редакції:

“214. Банк списує вартість заставленого майна, отриманої гарантії, що обліковувалися за позабалансовими рахунками, та здійснює бухгалтерські проводки відповідно до пункту 212 розділу XXXIII цієї Інструкції.”.

6. У додатку до Інструкції:

1) у відмітці додатка слово “Додаток” замінити словом і цифрою “Додаток 1”;

2) таблицю після рядка 5 доповнити новим рядком 6 такого змісту:

1	2	3	4	5
6		1205	А	Кошти банків для забезпечення виконання зобов’язань перед Національним банком України за кредитами, наданими банкам, та операціями своєї процентної ставки

У зв’язку з цим рядки 6–637 уважати відповідно рядками 7–638;

таблицю після рядка 30 доповнити новим рядком 31 такого змісту:

1	2	3	4	5
31		2621	АП	Кошти на вимогу суб’єктів незалежної професійної діяльності

У зв’язку з цим рядки 31–638 уважати відповідно рядками 32–639;

рядок 32 викласти в такій редакції:

1	2	3	4	5
32		2640	П	Кошти виборчого фонду кандидата на пост Президента України, зареєстрованого Центральною виборчою комісією

таблицю після рядка 32 доповнити новим рядком 33 такого змісту:

1	2	3	4	5
33		2641	П	Кошти виборчого фонду політичної партії, кандидати в народні депутати України від якої включені до загальнодержавного, регіонального виборчих списків та зареєстровані Центральною виборчою комісією

У зв’язку з цим рядки 33–639 уважати відповідно рядками 34–640;

рядки 34–36 викласти в такій редакції:

1	2	3	4	5
34		2642	П	Кошти виборчого фонду місцевої організації політичної партії, кандидати в депутати включені нею до відповідних виборчих списків та зареєстровані відповідною територіальною виборчою комісією
35		2643	П	Кошти виборчого фонду кандидата в народні депутати України в одномандатному виборчому окрузі, кандидата в народні депутати України, включеного політичною партією до загальнодержавного, регіонального виборчого списку та зареєстрованого Центральною виборчою комісією, кандидата в депутати, у тому числі включеного до виборчого списку організації партії, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, зареєстрованого територіальною виборчою комісією
36		2644	П	Кошти фонду ініціативної групи всеукраїнського референдуму за народною ініціативою/фонду всеукраїнського референдуму ініціативної групи

таблицю після рядка 36 доповнити новим рядком 37 такого змісту:

1	2	3	4	5
37		2645	П	Кошти фонду агітації щодо ініціативи проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою політичної партії, громадської організації/фонду всеукраїнського референдуму політичної партії, громадської організації

У зв'язку з цим рядки 37–640 уважати відповідно рядками 38–641;

таблицю після рядка 95 доповнити двома новими рядками 96, 97 такого змісту:

1	2	3	4	5
96		2244	А	Придбані (створені) знецінені кредити за операціями репо фізичних осіб, які обліковуються за амортизованою собівартістю
97		2260	А	Кредити, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за амортизованою собівартістю

У зв'язку з цим рядки 96–641 уважати відповідно рядками 98–643;

таблицю після рядка 135 доповнити двома новими рядками 136, 137 такого змісту:

1	2	3	4	5
136		2440	A	Кредити, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід
137		2441	A	Придбані (створені) знецінені кредити, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

У зв'язку з цим рядки 136–643 уважати відповідно рядками 138–645; таблицю після рядка 141 доповнити новим рядком 142 такого змісту:

1	2	3	4	5
142		2454	A	Кредити за операціями репо, що надані фізичним особам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки

У зв'язку з цим рядки 142–645 уважати відповідно рядками 143–646; таблицю після рядка 175 доповнити новим рядком 176 такого змісту:

1	2	3	4	5
176		2624	П	Кошти, що отримані суб'єктами незалежної професійної діяльності

У зв'язку з цим рядки 176–646 уважати відповідно рядками 177–647; таблицю після рядка 177 доповнити новим рядком 178 такого змісту:

1	2	3	4	5
178		2631	П	Кошти, що отримані від фізичних осіб за операціями репо

У зв'язку з цим рядки 178–647 уважати відповідно рядками 179–648; таблицю після рядка 180 доповнити новим рядком 181 такого змісту:

1	2	3	4	5
181		2703	П	Відстрочені до виконання зобов'язання банку, які обліковуються за амортизованою собівартістю

У зв'язку з цим рядки 181–648 уважати відповідно рядками 182–649; таблицю після рядка 183 доповнити новим рядком 184 такого змісту:

1	2	3	4	5
184		3302	П	Депозитні сертифікати, випущені банком, які обліковуються за амортизованою собівартістю

У зв'язку з цим рядки 184–649 уважати відповідно рядками 185–650; таблицю після рядка 187 доповнити новим рядком 188 такого змісту:

1	2	3	4	5
188		3312	П	Депозитні сертифікати, випущені банком, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки

У зв'язку з цим рядки 188–650 уважати відповідно рядками 189–651;
рядки 191, 192 викласти в такій редакції:

1	2	3	4	5
191		3320	П	Ощадні сертифікати, випущені банком, які обліковуються за амортизованою собівартістю
192		3330	П	Ощадні сертифікати, випущені банком, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки

таблицю після рядка 192 доповнити новим рядком 193 такого змісту:

1	2	3	4	5
193		3661	П	Облігації, випущені банком на умовах субординованого боргу

У зв'язку з цим рядки 193–651 уважати відповідно рядками 194–652;
таблицю після рядка 228 доповнити новим рядком 229 такого змісту:

1	2	3	4	5
229		2268	А	Нараховані доходи за кредитами, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за амортизованою собівартістю

У зв'язку з цим рядки 229–652 уважати відповідно рядками 230–653;
таблицю після рядка 243 доповнити новим рядком 244 такого змісту:

1	2	3	4	5
244		2448	А	Нараховані доходи за кредитами репо фізичних осіб, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

У зв'язку з цим рядки 244–653 уважати відповідно рядками 245–654;
рядки 263, 266, 267 викласти в такій редакції:

1	2	3	4	5
263		2708	П	Нараховані витрати за кредитами, що отримані від міжнародних та інших організацій, та відстроченими зобов'язаннями банку, які обліковуються за амортизованою собівартістю

1	2	3	4	5
266		3328	П	Нараховані витрати за ощадними сертифікатами, випущеними банком, які обліковуються за амортизованою собівартістю
267		3338	П	Нараховані витрати за ощадними сертифікатами, випущеними банком, які

				обліковуюються за справедливою вартістю через прибутки/збитки
--	--	--	--	---

таблицю після рядка 269 доповнити новим рядком 270 такого змісту:

1	2	3	4	5
270		3668	П	Нараховані витрати за субординованим боргом

У зв'язку з цим рядки 270–654 уважати відповідно рядками 271–655; таблицю після рядка 298 доповнити новим рядком 299 такого змісту:

1	2	3	4	5
299		2266	АП	Неамортизована премія/дисконт за кредитами, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за амортизованою собівартістю

У зв'язку з цим рядки 299–655 уважати відповідно рядками 300–656; таблицю після рядка 313 доповнити новим рядком 314 такого змісту:

1	2	3	4	5
314		2446	АП	Неамортизована премія/дисконт за кредитами репо фізичних осіб, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

У зв'язку з цим рядки 314–656 уважати відповідно рядками 315–657; рядки 322, 325, 326 викласти в такій редакції:

1	2	3	4	5
322		2706	АП	Неамортизований дисконт/премія за кредитами, що отримані від міжнародних та інших організацій, та відстроченими зобов'язаннями банку, які обліковуються за амортизованою собівартістю

1	2	3	4	5
325		3326	АП	Неамортизований дисконт/премія за ощадними сертифікатами, випущеними банком, які обліковуються за амортизованою собівартістю
326		3336	АП	Неамортизований дисконт/премія за ощадними сертифікатами, випущеними банком, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки

таблицю після рядка 328 доповнити новим рядком 329 такого змісту:

1	2	3	4	5
329		3666	АП	Неамортизований дисконт/премія за субординованим боргом

У зв'язку з цим рядки 329–657 уважати відповідно рядками 330–658; таблицю після рядка 349 доповнити новим рядком 350 такого змісту:

1	2	3	4	5
350		2447	АП	Переоцінка за кредитами репо фізичних осіб, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

У зв'язку з цим рядки 350–658 уважати відповідно рядками 351–659; рядок 357 викласти в такій редакції:

1	2	3	4	5
357		3335	АП	Переоцінка за ощадними сертифікатами, випущеними банком, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки

таблицю після рядка 381 доповнити новим рядком 382 такого змісту:

1	2	3	4	5
382		2269	КА	Резерв за кредитами, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за амортизованою собівартістю

У зв'язку з цим рядки 382–659 уважати відповідно рядками 383–660; таблицю після рядка 394 доповнити новим рядком 395 такого змісту:

1	2	3	4	5
395		2449	АП	Резерв за кредитами репо фізичних осіб, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

У зв'язку з цим рядки 395–660 уважати відповідно рядками 396–661; рядок 437 замінити двома новими рядками такого змісту:

1	2	3	4	5
437	Рахунки для обліку нарахованих доходів за інвестиціями в асоційовані компанії, що утримуються з метою продажу	3418	А	Нараховані доходи за інвестиціями в асоційовані компанії, що утримуються з метою продажу
438	Рахунки для обліку нарахованих доходів за інвестиціями в асоційовані та дочірні компанії, що	3428	А	Нараховані доходи за інвестиціями в дочірні компанії, що утримуються з метою продажу

	утриму- ються з метою продажу			
--	--	--	--	--

У зв'язку з цим рядки 438–661 уважати відповідно рядками 439–662;
таблицю після рядка 442 доповнити новим рядком 443 такого змісту:

1	2	3	4	5
443	Рахунок для обліку субордино- ваного боргу	3660	П	Субординований борг банку

У зв'язку з цим рядки 443–662 уважати відповідно рядками 444–663;
рядок 463 викласти в такій редакції:

1	2	3	4	5
463	Рахунок для обліку результатів коригування за операціями з акціонерами	5105	АП	Результати коригування вартості фінансових інструментів за операціями з акціонерами

таблицю після рядка 507 доповнити новим рядком 508 такого змісту:

1	2	3	4	5
508		6056	АП	Процентні доходи за кредитами, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за амортизованою собівартістю

У зв'язку з цим рядки 508–663 уважати відповідно рядками 509–664;
таблицю після рядка 512 доповнити новим рядком 513 такого змісту:

1	2	3	4	5
513		6064	АП	Процентні доходи за придбаними (створеними) знеціненими кредитами, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за амортизованою собівартістю

У зв'язку з цим рядки 513–664 уважати відповідно рядками 514–665;
таблицю після рядка 546 доповнити двома новими рядками 547, 548 такого змісту:

1	2	3	4	5
547		6108	АП	Процентні доходи за кредитами, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід
548		6109	АП	Процентні доходи за придбаними (створеними) знеціненими іншими кредитами, що надані фізичним особам, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

У зв'язку з цим рядки 547–665 уважати відповідно рядками 549–667;
таблицю після рядка 552 доповнити новим рядком 553 такого змісту:

1	2	3	4	5
553		6114	П	Процентні доходи за кредитами, що надані за операціями репо фізичним особам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки

У зв'язку з цим рядки 553–667 уважати відповідно рядками 554–668;
таблицю після рядка 609 доповнити новим рядком 610 такого змісту:

1	2	3	4	5
610		7042	АП	Процентні витрати за коштами, що отримані від фізичних осіб за операціями репо

У зв'язку з цим рядки 610–668 уважати відповідно рядками 611–669;
рядки 611, 614–617 викласти в такій редакції:

1	2	3	4	5
611		7060	АП	Процентні витрати за кредитами, що отримані від міжнародних та інших організацій, та відстроченими зобов'язаннями банку

1	2	3	4	5
614		7120	АП	Процентні витрати за цінними паперами власного боргу, випущеними банком, крім ощадних сертифікатів, які обліковуються за амортизованою собівартістю
615		7121	А	Процентні витрати за цінними паперами власного боргу, випущеними банком, крім ощадних сертифікатів, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки
616		7122	АП	Процентні витрати за ощадними сертифікатами, випущеними банком, які

				обліковуються за амортизованою собівартістю
617		7123	А	Процентні витрати за ощадними сертифікатами, випущеними банком, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки

7. Інструкцію доповнити двома новими додатками такого змісту:

“Додаток 2
до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України (пункт 123 розділу XXII)

Бухгалтерський облік операції із погашення боргового фінансового зобов'язання

Таблиця

№ з/п	Дебет	Кредит	Примітки
1	2	3	4
1	Рахунки для обліку номіналу фінансового зобов'язання	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	На суму номіналу
2	Рахунки для обліку нарахованих процентних витрат	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	На суму нарахованих процентів
3	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	Рахунки для обліку грошових коштів і банківських металів, рахунки клієнтів	На суму фінансового зобов'язання
4	Рахунок для обліку результату коригування за операціями акціонерами	Рахунок для обліку нерозподілених прибутків минулих років, рахунок для обліку непокритих збитків минулих років	На суму різниці між справедливою вартістю та вартістю за договором

Продовження додатка 2
Продовження таблиці

1	2	3	4
5	Рахунок для обліку нерозподілених прибутків минулих років, рахунок для обліку непокритих збитків минулих років	Рахунок для обліку результату коригування за операціями з акціонерами	На суму різниці між справедливою вартістю та вартістю за договором

Додаток 3
до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України
(пункт 124 розділу XXII)

Бухгалтерський облік операції із
довгострокового погашення фінансового зобов'язання

Таблиця

№ з/п	Дебет	Кредит	Примітки
1	2	3	4
1	Рахунки для обліку номіналу фінансового зобов'язання	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	На суму номінальної вартості
2	Рахунки для обліку нарахованих процентних витрат	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	На суму нарахованих несплачених процентів
3	Рахунки для обліку премії/дисконту	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	На суму неамортизованої премії
4	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	Рахунки для обліку премії/дисконту	На суму неамортизованого дисконту

Продовження додатка 3
Продовження таблиці

1	2	3	4
5	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	Рахунки для обліку грошових коштів і банківських металів, рахунки клієнтів	На суму фінансового зобов'язання під час дострокового погашення
6	Рахунок для обліку витрат від припинення визнання фінансових зобов'язань	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	На суму різниці між сплаченою компенсацією та балансовою вартістю
7	Рахунки для обліку кредиторської заборгованості, транзитний рахунок	Рахунок для обліку доходу від припинення визнання фінансових зобов'язань	На суму різниці між балансовою вартістю фінансового зобов'язання та сплаченою компенсацією
8	Рахунок для обліку результату коригування за операціями з акціонерами	Рахунок для обліку нерозподілених прибутків минулих років, рахунок для обліку непокритих збитків минулих років	На суму різниці між вартістю за договором та справедливою вартістю
9	Рахунок для обліку нерозподілених прибутків минулих років, рахунок для обліку непокритих збитків минулих років	Рахунок для обліку результату коригування за операціями з акціонерами	На суму різниці між справедливою вартістю та вартістю за договором